

University of Groningen

Scheepswrak aan het Wrakkenpad.

Overmeer, A. B. M.

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2009

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Overmeer, A. B. M. (2009). *Scheepswrak aan het Wrakkenpad. Waardestellend onderzoek van scheepswrak B 36, gemeente Noordoostpolder*. (5 redactie) (Grondsporen; Nr. 5). Groningen: Groninger Instituut voor Archeologie, Rijksuniversiteit Groningen.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Nederlands Centrum voor Dendrochronologie
 Stichting RING
 p/a RACM Amersfoort
 Postbus 1600 3800 BP Amersfoort
 Tel. 033-4227545
 E-mail m.dominguez@racm.nl
 www.archis.nl/ringnieuw

Aan: Mevr. A. Overmeer
Nieuw Land Erfgoedcentrum
Postbus 73
8200 AB Lelystad

Uitslag dateringsonderzoek
RING Intern Rapport nummer: 2007061
 Datum: 3 oktober 2007

Geachte mevrouw Overmeer,

Wij onderzochten voor u 5 eiken monsters (*Quercus sp.*), afkomstig uit scheepswrak NB36 (offerte O2007038). De volgende dateringen zijn het resultaat (zie met name de derde kolom op Tabel 1):

Tabel 1. Uitslag dendrochronologisch onderzoek

Uw beschrijving	RINGs Dendrocode	Periode waarin/ waarna de boom is omgehakt	Zekerheid van de datering (probability)	Gebruikte Referentie-chronologie
NB36-14	SNB00010	zomer/winter 1476 AD	99,99%	EUSENO01
NB36-24	SNB00021	1479 AD +9/-6	99,99%	EUPLNW01
NB36-28	SNB00031	ná 1453	99,98%	NLARTP01
NB36-29	SNB00040	-	-	-
NB36-30	SNB00050	ná 1460 AD	99,99%	EUSENO01

Het monster van meetreeks SNB00040 kon helaas niet gedateerd worden.

Het monster van meetreeks SNB00030 heeft geen spinthout. Als we bedenken dat de laatste ring die in het monster wordt gemeten het laatste kernhout zou kunnen zijn, dan zou het aantal spintringen tot de wantkant 15 (+9/-6) kunnen zijn (Wazny, T., 1990). Als we het minimaal aantal ringen krijgen, dus $15 - 6 = 9$, kunnen we de kapdatum ná 1453 AD vestigen. Het zelfde criterium is van toepassing op monster SNB00050, maar in dit geval, als we bedenken dat de laatste ring die in het monster wordt gemeten het laatste kernhout zou kunnen zijn, dan zou het aantal spintringen tot de wantkant 23 ± 9 kunnen zijn (Jansma, 2007 in voorbereiding). Als we het minimaal aantal ringen krijgen, dus $23 - 9 = 14$, kunnen we de kapdatum ná 1460 AD vestigen (zie bijlagen 1, Tabel 1).

De monsters dateren met verschillende kalenders uit de Baltische en Scandinavische landen en middeling van deze meetreeksen geeft inderdaad nog een hoog synchronisatie met de kalender EUSENO01.

Aanvullende informatie over de laboratoriumresultaten, de gebruikte statistiek en/of de gebruikte referentiekalenders, vindt u in de bijlagen.

- RING* Intern Rapport nummer: Laboratoriumnummer, verwijzing naar de analyse.
- Zekerheid van de datering: De kans dat de gevonden match met de referentiechronologie niet op toeval berust. Deze waarde is gebaseerd op de 'Gleichlaufigkeit' tussen de twee vergeleken reeksen, ook wel %PV genoemd (*percentage of parallel variation*; Jansma 1995).
- Verantwoording van de dateringen: Dendrochronologische dateringen door RING zijn gebaseerd op een combinatie van waarnemingen: (a) vergelijking en relatieve datering (ten opzichte van elkaar) van de jaarringpatronen binnen een vindplaats/bouwfase; (b) vergelijking van deze jaarringpatronen met *meerdere* absoluut gedateerde referentiekalenders. Deze vergelijkingen zijn statistisch onderbouwd en worden visueel gecontroleerd. Wanneer observaties elkaar ondersteunen en bevestigen, wordt de datering geaccepteerd als zijnde correct.